

Jak wnieść sprawę do sądu?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Czy muszę skierować sprawę do sądu czy istnieje alternatywne rozwiązanie?

Na Łotwie osoba może wytoczyć powództwo przed sąd lub, jeżeli strony wzajemnie uzgodniły i zawarły umowę o zapis na sąd polubowny, wnieść sprawę do sądu polubownego (z wyjątkiem niektórych sporów, które nie mogą być przedmiotem tego postępowania).

2 Czy istnieje termin, w czasie którego należy wnieść sprawę do sądu?

Terminy przedawnienia różnią się w zależności od sprawy. Informacji na ten temat może udzielić adwokat lub biuro informacji publicznej.

W [kodeksie cywilnym](#) przewidziano różnego rodzaju terminy ogólne. Terminy te mogą ulegać zmianie w zależności od charakteru sporu i okoliczności wytoczenia powództwa, dlatego też wyznacza się je indywidualnie dla każdego przypadku, biorąc pod uwagę poniższe względy.

Prawo rodzinne

Powództwo związane z zaręczynami należy wytoczyć w terminie jednego roku od daty odstąpienia od zaręczyn lub od daty zerwania zaręczyn przez jedną ze stron lub, jeżeli narzeczona jest w ciąży, od daty narodzin dziecka, o ile w momencie jego narodzin zaręczyny były już zerwane lub jedna ze stron się wycofała.

Powództwo dotyczące stosunków majątkowych między małżonkami należy wytoczyć w terminie jednego roku od daty transakcji dokonanej przez drugie z małżonków.

Mąż matki dziecka może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w terminie dwóch lat od dnia, w którym odkryje, że nie jest ojcem dziecka. Matce dziecka także przysługuje prawo do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa. Również samo dziecko może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa w terminie dwóch lat od dnia osiągnięcia pełnoletności.

Powództwo wynikające z uznania ojcostwa należy wytoczyć w terminie dwóch lat od dnia, w którym strona uzyska informacje o okolicznościach wykluczających ojcostwo lub w którym dziecko osiągnie pełnoletność, jeżeli powództwo wytacza samo dziecko.

Powództwo dotyczące relacji między opiekunem a małoletnim należy wytoczyć w terminie jednego roku od daty osiągnięcia pełnoletności przez małoletniego lub od daty wystąpienia innych okoliczności przewidzianych w obowiązujących przepisach.

Prawo rzeczowe

Powództwo w sprawie naruszenia posiadania lub pozbawienia posiadania należy wytoczyć w terminie jednego roku od dnia, w którym strona dowie się o naruszeniu lub pozbawieniu posiadania.

Powództwo przeciwko osobie, która znajduje się w posiadaniu składnika majątku i która może nabyć prawo własności do tego składnika majątku wskutek przedawnienia (zasiedzenie), należy wytoczyć w terminie 10 lat od dnia, w którym druga strona dowiedziała się o takim posiadaniu.

Powództwo dotyczące przyrostu będącego skutkiem procesów naturalnych musi zostać wniesione przez nowego właściciela w terminie dwóch lat.

Prawo zobowiązań

Uprawnienia wierzyciela ulegają przedawnieniu, jeżeli nie skorzystał on z nich w terminie wskazanym w obowiązujących przepisach.

Powództwa dotyczące uprawnień wierzyciela, dla których nie wyznaczono krótszego terminu, należy wytoczyć w terminie 10 lat; wszystkie tego rodzaju prawa, dla których nie wyznaczono krótszego terminu, ulegają przedawnieniu, jeżeli osoba uprawniona nie skorzysta z nich w terminie 10 lat – nie dotyczy to niektórych praw, które nie ulegają przedawnieniu.

Prawo do wystąpienia o unieważnienie umowy sprzedaży z uwagi na nadmierną stratę ulega przedawnieniu, jeżeli dana strona nie wytoczy powództwa w terminie jednego roku od daty zawarcia umowy.

Powództwo dotyczące strat wynikających z zalania, wyrzucenia lub zrzucenia należy wytoczyć w terminie jednego roku.

Prawo handlowe

Powództwo dotyczące transakcji handlowej należy wytoczyć w terminie trzech lat, chyba że w obowiązujących przepisach wyznaczono inny termin przedawnienia.

Powództwo dotyczące umowy w sprawie przedstawicielstwa handlowego należy wytoczyć w terminie czterech lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym powstało dane roszczenie.

Powództwo przeciwko przedsiębiorcy indywidualnemu dotyczące działalności prowadzonej przez tego przedsiębiorcę należy wytoczyć w terminie trzech lat od daty wykreślenia go z rejestru działalności gospodarczej, chyba że w obowiązujących przepisach wyznaczono krótszy termin na wniesienie roszczenia.

Powództwo wynikające z zakazu nałożonego na wspólnika spółki uniemożliwiającego mu dokonywanie transakcji w tym samym segmencie działalności, w którym działa spółka, lub zakazu uniemożliwiającego mu stanie się pełnoprawnym wspólnikiem innej spółki osobowej prowadzącej działalność w tym samym segmencie działalności bez zgody pozostałych wspólników, należy wytoczyć w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym pozostali wspólnicy spółki uzyskają informację o naruszeniu zakazu konkurencji, nie później jednak niż w terminie pięciu lat od daty tego naruszenia.

Powództwo przeciwko wspólnikowi spółki wynikające z zobowiązań spółki należy wytoczyć w terminie trzech lat od daty wpisania faktu rozwiązania spółki do rejestru działalności gospodarczej, chyba że w obowiązujących przepisach wyznaczono krótszy termin na wytoczenie powództwa przeciwko spółce.

Powództwo przeciwko założycielom spółki kapitałowej dotyczące zobowiązań podjętych przez spółkę przed jej utworzeniem należy wytoczyć w terminie trzech lat od dnia, w którym spółka została wpisana do rejestru działalności gospodarczej.

Powództwo przeciwko założycielom spółki kapitałowej dotyczące określonych strat poniesionych przez spółkę i przez osoby trzecie na etapie zawiązywania spółki należy wytoczyć w terminie pięciu lat od dnia, w którym spółka została wpisana do rejestru działalności gospodarczej. Te terminy stosuje się również w przypadku wytoczenia powództwa przeciwko osobom, które przyczyniły się do powstania takich strat.

Powództwo wynikające z uprawnień wierzyciela wobec spółki, w przypadku gdy wierzyciel nie jest w stanie wyegzekwować od spółki zaspokojenia swoich roszczeń i wszczyna postępowanie przeciwko osobom odpowiedzialnym na mocy prawa (założycielom, osobom trzecim itp.), może zostać wniesione w terminie pięciu lat od daty powstania roszczenia.

Powództwo dotyczące naruszenia zakazu konkurencji nałożonego na członków zarządu spółki należy wytoczyć w terminie pięciu lat od daty naruszenia.

Powództwo dotyczące strat poniesionych przez spółkę, jej wspólników lub wierzycieli w rezultacie reorganizacji należy wytoczyć w terminie pięciu lat od daty przeprowadzenia reorganizacji.

Powództwo przeciwko spedytorowi należy wytoczyć w terminie trzech lat.

Powództwo przeciwko spedytorowi dotyczące ładunku, podobnie jak powództwo przeciwko podmiotowi prowadzącemu skład, należy wnieść w terminie jednego roku, chyba że spedytor lub podmiot prowadzący skład działał w złej wierze lub dopuścił się rażącego niedbalstwa.

3 Czy powinienem skierować sprawę do sądu w danym państwie członkowskim?

Zobacz zakładkę „[Jurysdykcja – Łotwa](#)”.

4 Jeżeli tak, do którego sądu w tym państwie członkowskim należy się zwrócić, biorąc pod uwagę moje miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania drugiej strony lub inne aspekty mojej sprawy?

Zobacz zakładkę „[Jurysdykcja – Łotwa](#)”.

5 Do którego sądu w danym państwie członkowskim powinienem się zwrócić, uwzględniając charakter sprawy i wartość przedmiotu sporu?

Zobacz zakładkę „[Jurysdykcja – Łotwa](#)”.

6 Czy mogę wytoczyć powództwo osobiście czy też muszę to zrobić przez zastępcę procesowego, na przykład adwokata?

Powód może wytoczyć powództwo osobiście lub przez upoważnionego do tego pełnomocnika. Do pozwu można załączyć stosowne pełnomocnictwo. Korzystanie z usług adwokata lub innego doradcy prawnego nie jest konieczne.

7 Aby wszcząć postępowanie, do kogo powinienem skierować powództwo: do biura podawczego, do kancelarii sądu czy do innego organu administracji?

Pozew należy wnieść do właściwego sądu pierwszej instancji.

Pozew musi zostać złożony w kancelarii (*kanceleja*) właściwego sądu przez powoda lub upoważnionego pełnomocnika. Pozwy można również przesyłać pocztą tradycyjną na adres właściwego sądu.

Pozwy przyjmuje pracownik wyznaczony przez prezesa sądu – z reguły asystent prezesa sądu lub pracownik kancelarii sądu – w godzinach pracy sądu.

8 W jakim języku należy złożyć pozew? Czy można to zrobić ustnie czy też wyłącznie na piśmie? Czy można przesłać pozew faksem lub pocztą elektroniczną?

Zgodnie [kodeksem postępowania cywilnego](#) (Civilprocesa likums) strony są zobowiązane do przedkładania dokumentów sporządzonych w języku obcym wraz z ich poświadczonym tłumaczeniem na język urzędowy, tj.

język łotewski. Osoba zwolniona z kosztów sądowych nie jest zobowiązana do załączenia tłumaczenia przedkładanych dokumentów.

Sąd może wyrazić zgodę na przeprowadzenie pewnych czynności procesowych w języku obcym, jeżeli którakolwiek ze stron się o to zwróci, a wszystkie strony wyrażą na to zgodę. Protokół rozprawy i orzeczenia sądu sporządza się w języku łotewskim.

Powództwo wytacza się poprzez wniesienie pisemnego pozwu do sądu. Pozew może zostać wniesiony osobiście przez powoda lub przez osobę upoważnioną przez powoda, a także przesłany pocztą tradycyjną; nie dopuszcza się natomiast możliwości wniesienia pozwu faksem ani pocztą elektroniczną.

Należy dodać, że każde powództwo można również wytoczyć, przedkładając dokumenty opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym, chyba że w obowiązujących przepisach przewidziano szczególny tryb wszczęcia postępowania. W przypadku niektórych rodzajów umów dotyczących nieruchomości, prawa rodzinnego i spadkowego oraz niektórych rodzajów umów o ustanowieniu zabezpieczenia dokumenty elektroniczne nie są akceptowane.

9 Czy istnieją specjalne formularze służące do wnoszenia pozwu, a jeżeli nie, to w jaki sposób należy przedstawić sprawę? Czy są jakieś elementy, które należy uwzględnić?

Pozew musi być sporządzony na piśmie. Dla większości roszczeń nie przewidziano szczególnych formularzy pozwu. Konkretnie formularze pozwów stosuje się jednak w przypadku drobnych roszczeń (*maza apmēra prasības*, rozdział 30.³ kodeksu postępowania cywilnego); egzekucji zobowiązań na podstawie tytułu wykonawczego z wezwaniem do zapłaty (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, rozdział 50.¹ kodeksu); oraz wniosków o zapewnienie tymczasowej ochrony przed przemocą (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, rozdział 30.⁵ kodeksu).

Jeżeli dla danego rodzaju pozwu nie przewidziano żadnego konkretnego formularza, wymagane informacje i dane, jakie należy zawrzeć w pozwie, są określone w kodeksie postępowania cywilnego. Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego pozew musi zawierać:

- nazwę sądu, do którego kierowany jest pozew;
- imię i nazwisko, osobisty numer identyfikacyjny oraz zadeklarowane miejsce zamieszkania powoda (a w przypadku braku takiego miejsca – faktyczne miejsce zamieszkania powoda); w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej; jeżeli powód zgodzi się prowadzić korespondencję z sądem drogą elektroniczną lub jeżeli jest jednym z podmiotów wymienionych w art. 56 ust. 2³ kodeksu postępowania cywilnego, należy również wskazać adres e-mail oraz, w przypadku gdy powód jest zarejestrowany w internetowym systemie korespondencji z sądem, dane rejestracyjne. Powód może również wskazać inny adres do celów korespondencji z sądem;
- imię i nazwisko, osobisty numer identyfikacyjny, zadeklarowane miejsce zamieszkania lub ewentualny dodatkowy zadeklarowany adres zamieszkania pozwanego lub zainteresowanej strony, a w przypadku braku takiego adresu – adres faktycznego miejsca zamieszkania; w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej. Należy również podać osobisty numer identyfikacyjny lub numer rejestracyjny pozwanego, jeżeli jest on znany;
- imię i nazwisko, osobisty numer identyfikacyjny i adres pełnomocnika powoda do celów korespondencji z sądem, jeżeli pozew został wniesiony przez pełnomocnika, lub – w przypadku osoby prawnej – nazwę, numer rejestracyjny i adres siedziby statutowej; jeżeli pełnomocnik powoda, posiadający zadeklarowane miejsce zamieszkania lub adres korespondencyjny na Łotwie, zgodzi się prowadzić korespondencję z sądem drogą elektroniczną, należy również wskazać adres e-mail oraz, w przypadku gdy pełnomocnik jest zarejestrowany w internetowym systemie korespondencji z sądem, dane rejestracyjne. Jeżeli zadeklarowane miejsce zamieszkania lub adres korespondencyjny pełnomocnika znajdują się poza terytorium Łotwy, również należy wskazać adres e-mail lub dane rejestracyjne w internetowym systemie korespondencji z sądem. Jeżeli pełnomocnikiem powoda jest adwokat, należy również podać jego adres e-mail;
- nazwę instytucji kredytowej i numer rachunku, na który należy dokonać płatności odzyskanych kwot i zwrotu kosztów;

- przedmiot sporu;
- wartość przedmiotu sporu, jeżeli roszczenie może zostać wyrażone w formie pieniężnej, ze wskazaniem sposobu, w jaki obliczono kwotę podlegającą odzyskaniu lub będącą przedmiotem sporu;
- okoliczności faktyczne, na których powód opiera swoje powództwo, oraz dowody na potwierdzenie tych okoliczności;
- podstawę prawną;
- wszelkie sprawozdania z mediacji podjętych przed wniesieniem pozwu do sądu;
- żądanie powoda;
- wykaz dokumentów załączonych do pozwu;
- datę sporządzenia pozwu oraz wszelkie inne informacje, które mogą być przydatne. Jeżeli powód zgadza się na kontakt z sądem drogą telefoniczną, może wskazać swój numer telefonu.

Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego dodatkowe informacje są wymagane w przypadku określonych rodzajów pozwów (np. rozwodowych) i w przypadku szczególnych rodzajów postępowań (np. postępowanie o zgodę na przysposobienie lub o rozwiązanie stosunku przysposobienia, ochronę spadku i ustanowienie kuratora).

Pozew musi zostać podpisany przez powoda lub jego pełnomocnika lub przez powoda wraz z pełnomocnikiem, jeżeli sąd tak zarządzi, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Jeżeli pełnomocnik ma występować w imieniu powoda, do pozwu należy załączyć pełnomocnictwo (*pilnvara*) lub inny dokument upoważniający pełnomocnika do podejmowania czynności procesowych.

Pozew należy złożyć do sądu w liczbie egzemplarzy odpowiadającej liczbie pozwanych i innych podmiotów biorących udział w postępowaniu.

Zgodnie z prawodawstwem Unii Europejskiej i konwencjami międzynarodowymi wnioski o świadczenia alimentacyjne należy złożyć na formularzach wskazanych w odpowiednich przepisach i można go przesłać za pośrednictwem organów centralnych Łotwy wyznaczonych do celów współpracy.

Do pozwu należy również załączyć dokumenty potwierdzające:

- wniesienie opłat skarbowych (*valsts nodevas*) i pokrycie innych kosztów sądowych w odpowiedniej wysokości i zgodnie z procedurami przewidzianymi w obowiązujących przepisach;
- przeprowadzenie postępowania wstępnego, w przypadku gdy jest to wymagane na mocy prawa;
- okoliczności uzasadniające roszczenie.

Na [portalu łotewskich sądów](#), w sekcjach E-Pakalpojumi („e-usługi”) i E-veidlapas („e-formularze”), można znaleźć szereg formularzy pism procesowych. Formularze te można pobrać, wypełnić i złożyć w formie drukowanej.

10 Czy należy uiścić opłaty na rzecz sądu ? Jeżeli tak, to w jakim terminie? Czy muszę uregulować honorarium adwokata już w momencie wnoszenia pozwu?

Koszty sądowe [opłatę skarbową (*valsts nodeva*), opłatę od wniesienia pozwu (*kancelejas nodeva*) i koszty rozpoznania pozwu (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)] należy uiścić przed wniesieniem pozwu przelewem bankowym. Po rozstrzygnięciu sporu na korzyść jednej ze stron, sąd zarządzi, aby przegrana strona pokryła wszystkie koszty sądowe powstałe w toku postępowania. Jeżeli roszczenie zostało uznane częściowo, sąd zasądzi pokrycie kosztów sądowych proporcjonalnie. Jeżeli powód wycofa pozew lub sąd pozostawi sprawę bez rozpoznania, powód musi zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty sądowe (z wyjątkiem przypadków, określonych w przepisach prawnych, w których roszczenie dotyczy wydania zaświadczenia, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady). W takim przypadku pozwany nie jest zobowiązany do zwrócenia powodowi poniesionych przez niego kosztów sądowych, ale jeżeli powód wycofa powództwo z uwagi na fakt, że pozwany dobrowolnie zaspokoił roszczenie po wniesieniu pozwu, sąd może – na wniosek powoda – nakazać pozwanemu zwrot kosztów sądowych poniesionych przez powoda.

Podobnie koszty postępowania (honoraria adwokatów, koszty stawiennictwa w sądzie oraz koszty zebrania dowodów) zostaną zasądzone od pozwanego na rzecz powoda, jeżeli roszczenie powoda zostanie uznane

w całości lub w części lub jeżeli powód wycofa powództwo z uwagi na dobrowolne zaspokojenie roszczenia przez pozwanego po wniesieniu pozwu. W przypadku oddalenia powództwa sąd nakaże powodowi zwrot kosztów poniesionych przez pozwanego.

Wysokość honorariów adwokata lub doradcy prawnego reguluje umowa zawarta między klientem a danym adwokatem lub doradcą prawnym.

11 Czy można zwrócić się o pomoc prawną?

Zobacz zakładkę „[Pomoc prawna](#)”.

12 Od którego momentu powództwo uznaje się oficjalnie za wytoczone? Czy można otrzymać od organów potwierdzenie, że sprawa została wniesiona do sądu w prawidłowy sposób?

Dokumenty przesłane pocztą tradycyjną lub doręczone w godzinach urzędowania kancelarii sądu są rejestrowane przez sąd w rejestrze korespondencji przychodzącej w dniu ich otrzymania. Pozew uznaje się za wniesiony w dniu, w którym zostanie doręczony. Termin na podjęcie czynności procesowej w sądzie upływa w momencie zakończenia pracy przez sąd. Jeżeli pozew, apelacja lub inna przesyłka pocztowa zostaną doręczone operatorowi do północy w dniu, w którym upływa wyznaczony termin, taki pozew, apelację lub inną przesyłkę uznaje się za doręczone w terminie.

Jeżeli pozew został sporządzony nieprawidłowo lub jeżeli nie załączono do niego wszystkich wymaganych dokumentów, sędzia wydaje postanowienie z uzasadnieniem o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania. Sąd przekaże powodowi kopię postanowienia określającego również termin usunięcia stwierdzonych braków. Wyznaczony termin nie może być krótszy niż 20 dni, licząc od daty doręczenia postanowienia. Jeżeli powód usunie braki w wyznaczonym terminie, pozew uznaje się za wniesiony z pierwotną datą wpływu do sądu. Jeżeli powód nie usunie braków w wyznaczonym terminie, pozew uważa się za niewniesiony i zwraca się go powodowi. Zwrócenie pozwu powodowi nie pozbawia go możliwości powtórnego wniesienia tego pozwu.

Szczególne potwierdzenie prawidłowego wniesienia powództwa: jeżeli pozew sporządzono w prawidłowy sposób i dołączono do niego wszystkie wymagane dokumenty, sędzia wydaje postanowienie w sprawie przyjęcia pozwu i wszczęcia postępowania w terminie siedmiu dni od daty otrzymania pozwu przez sąd.

Po wszczęciu postępowania egzemplarz pozwu i kopie załączonych do niego dokumentów przesyła się pozwanemu wraz ze wskazaniem terminu na przekazanie odpowiedzi na pozew. Po otrzymaniu odpowiedzi pozwanego sędzia przekazuje jej kopię powodowi i innym podmiotom biorącym udział w postępowaniu. Sędzia może również zwrócić się do powoda o ustosunkowanie się do odpowiedzi pozwanego. Po otrzymaniu odpowiedzi lub po upływie terminu na jej przekazanie sędzia wyznacza termin rozprawy sądowej. Sekretarz sądowy przesyła stronom wezwanie do stawienia się przed sądem. Jeżeli sprawa ma zostać rozpoznana w postępowaniu pisemnym, nie wyznacza się terminu rozprawy, a strony nie otrzymują wezwań do stawienia się przed sądem.

13 Czy można uzyskać dokładne informacje na temat terminów dalszych etapów postępowania (takich jak termin stawiennictwa w sądzie)?

Strony postępowania otrzymują wezwanie do stawienia się przed sądem, w którym zostają z wyprzedzeniem poinformowane o terminie i miejscu przeprowadzenia rozprawy sądowej lub innej czynności procesowej. Wezwanie do stawienia się przed sądem wysyła się na adres zadeklarowanego miejsca zamieszkania (*deklarēta dzīvesvieta*) danej osoby, choć taka osoba może również wskazać inny adres do celów korespondencji z sądem.

Jeżeli pozwany nie wskazał zadeklarowanego miejsca zamieszkania na Łotwie, a powód – z przyczyn obiektywnych – nie był w stanie ustalić miejsca zamieszkania pozwanego poza terytorium Łotwy, sąd – na uzasadniony wniosek powoda – może zastosować środki służące ustaleniu miejsca zamieszkania pozwanego przewidziane w wiążących dla Łotwy umowach międzynarodowych lub w prawodawstwie Unii Europejskiej.

W przypadku braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania pozwanego pomimo zastosowania procedur

przewidzianych w wiążących dla Łotwy umowach międzynarodowych oraz w prawodawstwie UE lub w przypadku braku możliwości przesłania dokumentów na adres pozwanego wskazany przez powoda lub w przypadku niemożności przesłania pozwanemu pism procesowych zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawodawstwie Unii Europejskiej lub z procedurami przewidzianymi w wiążących dla Łotwy umowach międzynarodowych lub z przepisami kodeksu postępowania cywilnego dotyczącymi współpracy międzynarodowej w sprawach cywilnych, pozwanego, który nie ma zadeklarowanego miejsca zamieszkania na Łotwie, wzywa się do stawienia się przed sądem za pośrednictwem powiadomienia publikowanego w dzienniku urzędowym [Latvijas Vēstnesis](#).

Informacje na temat przebiegu postępowania sądowego można uzyskać na stronach E-Pakalpojumi („e-usługi”) i [Tiesvedības gaita](#) („przebieg postępowania sądowego”) w [portalu łotewskich sądów](#) po wpisaniu sygnatury sprawy lub numeru wezwania do stawiennictwa przed sądem.

■ Ostatnia aktualizacja: 05/04/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.